

Józef Wybicki (1866–1929)

Lekarz, minister, działacz społeczny, krewny autora hymnu Polski

Urodził się 3 października 1866 r. w Niewierzu. Był krewnym Józefa Wybickiego – autora słów hymnu Polski. Uczył się w gimnazjum w Brodnicach, w którym w 1888 r. zdał maturę. Należał do koła filaretów. Studiował medycynę we Wrocławiu, w Lipsku i Berlinie. Był współzałożycielem i prezesem Towarzystwa Akademickiego Unitas. Po ukończeniu studiów zamieszkał w Gdańsku.

Pracował jako pediatra. W 1900 r. ożenił się z Janiną Marianną Ignacją Chełmicką. Z tego związku w 1901 r. urodziła się Maria Anna Antonina, która prawdopodobnie była ostatnią przedstawicielką rodu Wybickich.

W czasie I wojny światowej był lekarzem wojskowym w Gdańsku. Utworzył Organizację Wojskową Pomorza. Współpracował z Mieczysławem Jałowieckim – generalnym delegatem Ministerstwa Aprowizacji na miasto Gdańsk.

14 listopada 1918 r. został podkomisarzem Naczelnej Rady Ludowej w Gdańsku. Aresztowany przez Niemców, po wyjściu na wolność musiał opuścić Gdańsk, jednak po pewnym czasie wrócił. W lutym 1920 r. na Dworcu Kolejowym Gdańsk Główny witał w imieniu tutejszych Polaków gen. Józefa Hallera, któremu przekazał dwa pierścienie. Generał Haller wykorzystał je podczas ceremonii symbolicznych zaślubin Polski z morzem, które odbyły się 10 lutego 1920 r. w Pucku. W latach 1920–1921 był I starostą krajowym pomorskim, a następnie ministrem ds. byłej dzielnicy pruskiej w rządach Antoniego Ponikowskiego. Od 1923 r. ponownie objął urząd starosty pomorskiego i piastował to stanowisko aż do śmierci.

W 1925 r. został pierwszym dyrektorem założonego przez siebie Instytutu Bałtyckiego.

Był Kawalerem Orderu Virtuti Militari V klasy, Polonia Restituta, Orderu Świętego Grzegorza Wielkiego, Komandorii z gwiazdą orderu „Odrodzenia Polski”, został także odznaczony Medalem Niepodległości.

Zmarł na zawał serca 28 kwietnia 1929 r. podczas patriotycznej manifestacji w Toruniu, zorganizowanej przeciwko rewizjonistycznej polityce Niemiec. [IB]


```

graph TD
    WYW[WYBICCY] --> PE[PIOTR ERNEST  
*1700 †1758?  
ŁAŃNIK ZIEMSKI  
MIRACHOWSKI]
    WYW --> JII[JAN II (BRAT PIOTRA)  
*1712 †1764  
INSTYGATOR ZIEMSKI POMORSKI  
MIECZNIK ŁUKOWSKI?]
    PE --> JR[JÓZEF RUFIN  
*1747 †1822  
PODWOJEWODZI POMORSKI  
SENATOR-WOJEWODA  
SĘDZIA SĄDU NAJWYŻSZEGO]
    JII --> JAK[JAKUB  
*OK. 1755 †1814]
    JAK --> AR[ANTONI RAFAŁ  
*1791 †1862]
    AR --> ME[MICHAŁ EUZEBIUSZ  
*1835 †1907]
    ME --> JA[JÓZEF ANTONI  
*1866 †1929  
STAROSTA KRAJOWY POMORSKI]
  
```

PRACOWAŁ JAKO PEDIATRA W SZPITALU NAJŚWIĘTSZEJ MARIII PANNY W GDAŃSKU.

DZIEŃ DOBRY, KOLEGO.
POWIEDZ, CO SIĘ DZIEJE?

BOLI MNIE GARDŁO.

POKAŻESZ MI JE?

WSPÓŁPRACOWAŁ Z MIECZYŚLAWEM JAŁOWIECKIM
— GENERALNYM DELEGATEM MINISTERSTWA APROWIZACJI.

MYŚLISZ, ŻE
PRZEWÓZ TEN ŻYWNOSCI Z AMERYKI
JEST BEZPIECZNY?

OBAWIAM SIĘ, ŻE NIE.
MUSZĘ DOPILNOWAĆ TEGO
OSOBIŚCIE.

PROSZĘ,
UWAŻAJ NA SIEBIE
I INNYCH.

LATEM 1920 R. ZACZĄŁ PEŁNIĆ FUNKCJĘ STAROSTY POMORSKIEGO W TORUNIU.

PANIE STAROSTO,
PRZYBYŁA JUŻ DELEGACJA INŻYNIERÓW.
CZY MOGĘ ICH POPROSIĆ?

TAK, PROSZĘ.
NIECH WEDDĄ.

DWORZEC KOLEJOWY GDAŃSK GŁÓWNY,
LUTY 1920 R.

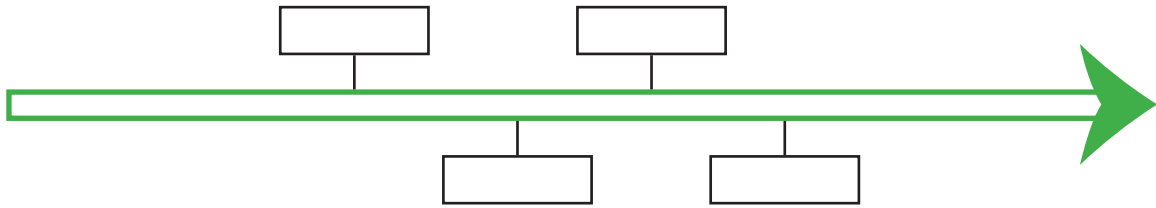
GENERALE,
PROSZĘ PRZYJAĆ OD NASZEJ DELEGACJI
TE DWA PIĘRSIENIE.

SERDECZNIE DZIĘKUJĘ.
JEDEN BĘDĘ Z DUMĄ NOSIŁ.
DRUGI ODDAM BAŁTYKOWI. PO-
TRAKTUJĘ TO JAKO SYMBOL
ZAŚLUBIN POLSKI Z MORZEM.

[illegible]

Józef Wybicki – zadania

1. Na osi czasu zaznacz daty związane z życiem Józefa Wybickiego, a następnie połącz daty z wydarzeniami.

Rok urodzin Józefa Wybickiego	1920
Objęcie funkcji starosty krajowego pomorskiego	1929
Ślub z Janiną Marianną Ignacją Chełmicką	1900
Śmierć w trakcie manifestacji patriotycznej w Toruniu	1866

2. Zaznacz na mapie miasta związane z życiem Józefa Wybickiego. Następnie wyjaśnij, co go łączyło z danym miejscem.

Niewierz

Wrocław

Berlin

Lipsk

Gdańsk

Toruń

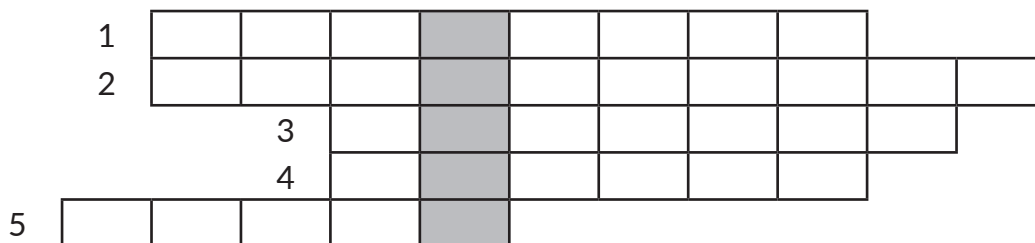
3. Podaj daty następujących wydarzeń.

I wojna światowa (podaj lata trwania wojny)

Odzyskanie przez Polskę niepodległości

Zaślubiny Polski z morzem

4. Rozwiąż krzyżówkę:

1. Instytut, którego dyrektorem od 1925 r. był Józef Wybicki.
2. Nazwisko współpracownika.
3. Miasto, w którym studiował. Obecnie leży w granicach Polski.
4. Naczelna Rada w Gdańsku.
5. Miasto, w którym mieszkał i pracował zanim został starostą krajowym pomorskim.

HASŁO:

5. Zaznacz prawidłową odpowiedź.

5.1. Józef Wybicki z zawodu był:

- a. kolejarzem
- b. lekarzem pediatrą
- c. nauczycielem

5.2. Studiował w:

- a. Lipsku, Poznaniu, Wiedniu
- b. Lipsku, Wrocławiu, Zurichu
- c. Wrocławiu, Lipsku i Berlinie

5.3. W lutym 1920 r. na Dworcu Kolejowym Gdańsk Główny witął polską delegację zmierzającą do Pucka. Na jej czele stał:

- a. generał Józef Haller
- b. marszałek Józef Piłsudski
- c. Ignacy Paderewski

5.4. W imieniu delegacji Polaków wręczył przybyszowi:

- a. bursztynowy zegar
- b. symboliczne klucze do bram miasta
- c. dwa pierścienie